

Inledning

Vi har denna gång glädjen att presentera ett riktigt fullpackat nummer, som domineras av två teman: klassammansättning och den nya världsordningen.

Riff-Raff inleds med en text skriven av den tyska gruppen *Kolinko*, som grundligt redogör för begreppet klassammansättning. Begreppets kärna är att det finns ett nära samband mellan produktionens och kampens form, att produktionsätt och position inom produktionsprocessen bestämmer formerna för och möjligheterna till kamp. Rätt använt kan begreppet bli ett kraftfullt dialektiskt redskap för att förstå kapitalets och klasskampens dynamik.

I texten görs en skillnad mellan ”teknisk” klassammansättning och ”politisk”. Den tekniska sammansättningen betecknar hur kapitalet genom arbetsdelning, teknik etc. formar och splittrar arbetskraften, medan politisk sammansättning betecknar hur arbetarna i kampen övervinner splittringen och använder produktionsmedlen, som utgångspunkt för kamp. Kapitalet skapar på så sätt förutsättningarna för kampen och formar arbetarklassen, medan kampen i sin tur överskrider ramarna och omstrukturerar kapitalet.

Kolinko analyserar i texten olika aspekter av klassammansättningen, vilka påverkar metoderna och perspektivet i kampen, såsom arbetarnas relationer till varandra, till arbetet och till varorna. *Kolinko* för också en intressant diskussion om vad som behövs för att kampen ska spridas och leda till en styrkeposition mot kapitalet. I motsats till dem som bara vill följa spontaniteten i kampen, menar *Kolinko* att vi måste leta efter punkter av strategisk betydelse för framtiden. Ett exempel de lyfter fram är sektorer som befinner sig i utvecklingens centrum, där produktionens globala karaktär är tydlig, liksom kopplingen mellan stat och kapital.

Efter *Kolinkos* analytiska redogörelse för begreppet följer två artiklar som utifrån konkreta kamperfarenheter anknyter till temat. I ”Arbetsorganisering och arbetarautonomi” redogör Johan Forsberg för sina erfarenheter från kampen på en terminal. I artikeln framgår det att transportbranschen skulle kunna vara just en sådan strategisk punkt som *Kolinko* talar om. Transporter har blivit en nyckelsektor i den magra produktionens just-in-time-kapitalism, och sätter tempot i hela samhällsmaskineriet. När det gäller den tekniska sammansättningen har nya globala jättebolag uppstått, där alla kategorier av transportarbetare, lager- och terminalarbetare, postarbetare och arbetare på call center sammanförs. När det gäller den politiska sammansättningen innebär detta dock nya möjligheter, då traditionella nationella och yrkesmässiga gränser överskrids och olika kategorier av arbetare får kontakt med varandra.

Men klassammansättning kan också studeras utifrån den enskilda arbetsplatsen och Forsberg visar hur kampen på terminalen handlade om att företaget införde nya produktionskedjor, för att attackera arbetarnas sammanhållning, kontroll och autonomi. Han diskuterar också ingående kampmetoder och förordar vad som kallas för ”det ansiktslösa motståndet” – metoder som slår direkt mot arbetsköparen utan förvarning, är enkla att ta till och ofta når omedelbart resultat. Förutom detta redogörs i artikeln för såväl det dolda motståndets som de militanta undersökningarnas historia. Dessutom bifogas ett frågeformulär för den som själv vill dokumentera erfarenheter på sin arbetsplats och en mängd litteraturtips ges.

I den tredje artikel synliggör Marcel hur det ansiktslösa motsåndet kom till uttryck på en mindre hamburgerrestaurang. En poäng i artikeln är att klasskamp kan vara något kul – att fly arbetet och använda arbetstiden till sin egen förnöjelse. Eftersom restaurangen var liten arbetade ägaren själv där och var en av de som slet hårdast. Detta ledde dock inte till ökad lojalitet gentemot företaget, utan snarare till en ökad medvetenhet. Kampen riktades inte främst mot chefen, utan mot arbetet som sådant. Marcel visar att det avgörande inte är om ett företag är stort eller litet, privat, statligt eller kooperativt, eftersom alla företag underordnas samma ekonomiska lagar. Kapitalismen styr kapitalisten, inte tvärt om. Med hamburgare som exempel redogörs i artikeln också för motsättningen mellan bruks- och bytesvärden.

I den fjärde artikeln, som ligger lite utanför numrets teman, diskuterar Loren Golder den agrara frågans betydelse, utifrån Amadeo Bordigas tankar. I förordet skriver Goldner att Sovjetunionens existens effektivt la locket på för de antikapitalistiska strömningar som existerade före revolutionen, såsom de holländska och tyska rådkommunisterna och de spanska anarkisterna. Den italienska kommunisten Bordiga var, enligt Goldner, en av de viktigaste teoretikerna bland dessa revolutionära strömningar, men en av de som idag är minst känd.

I artikeln argumenterar Goldner, i Bordigas efterföljd, för att den agrara revolutionen är central för att förstå såväl kapitalismen som Sovjetunionen och socialdemokratien. Den omväg över staten som båda dessa riktningar tagit var helt enkelt ett substitut för den borgerliga revolutionen och bidrog till att knuffa in kapitalismen i dess intensiva fas. Däremot hade riktningarna ingenting med kommunism att göra. Idag gäller det enligt Goldner att befria marxismen från denna last för att kunna förnya det revolutionära perspektivet och se den verkliga rörelsen mot kommunism.

När denna inledning skrivs pågår förberedelserna för ett krig mot Irak för fullt och när tryckning och distribuering skett kan nästa blodiga människooffer i ”kriget mot terrorism” redan vara ett faktum. *Riff-Raff* avslutas därför denna gång med två artiklar som behandlar ”den nya världsordningen” och situationen i Mellanöstern.

I en inledande artikel diskuteras krigens orsaker och funktion under kapitalismen och oljans betydelse som smörjmedel i den globala ackumulationen. Bland annat tas kriget i Afghanistan upp, vilket måste ses utifrån landets

betydelse som transportrutt, inte minst för olja, och dess strategiska betydelse i den centralasiatiska regionen, med dess oljefält. Men kriget fyllde också en funktion som ursprunglig ackumulation, genom att det krossade Afghanistans agrar- och nomadekonomi och påtvingade urbanisering och proletarisering. I artikeln diskuteras också bakgrunden till dagens politiska islam.

Därefter följer en längre artikel ”Bakgrunden till 2000-talets Intifada” som är översatt från den brittiska tidskriften *Aufheben*. Artikeln visar styrkan i att anlägga ett dialektiskt klasskampsperspektiv. Alltför ofta betraktas israeler och palestinier som två enhetliga grupper som står emot varandra. I artikeln tecknas istället regionens historia utifrån ett dubbelt klasskampsperspektiv, där de judiska och arabiska arbetarnas respektive kamp driver på utvecklingen, samtidigt som dessa kamper står i ett komplext förhållande till varandra. Allt inramat av den kapitalistiska världsmarknaden, den strategiska närheten till oljefälten och USA:s dominans i regionen.

Å ena sidan redogör *Aufheben* för hur de judiska arbetarnas kamp resulterat i olika former av klasskompromisser, som förutsatt att palestinierna underordnats på arbetsmarknaden och bostäder byggts på ockuperat område. Å andra sidan redogörs för hur PLO har försökt neutralisera all palestinsk arbetarkamp genom att rikta den uteslutande mot Israel. På så sätt har judiska och arabiska arbetare ställts mot varandra och klassolidariteten dem emellan, det enda som skulle kunna lösa konflikten, är idag mer avlägsen än någonsin. Med fredsprocessen ville det israeliska kapitalet integrera Israel ekonomiskt i regionen och bryta överenskommelsen med de judiska arbetarna. Intifadan har omöjliggjort detta, vilket lett till att Israel idag befinner sig i kris, samtidigt som terrorn mot palestinierna intensifierats.

Från och med detta nummer ser vi oss inte längre som *Folkmakts* teoretiska organ. Bakom detta ligger ingen ideologiskt motiverad brytning. Istället handlar det om att vi ser det som en onödig begränsning att vara kopplade till någon specifik organisation, då vår målsättning är att vara ett forum för alla som är intresserade av självständig arbetarkamp. Detta innebär också att vi har breddat redaktionsgruppen, så att redaktionen nu består av personer med skilda organisatoriska och teoretiska erfarenheter.

redaktionen, våren 2003